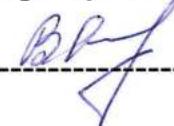

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

ННІ «Донецька державна музична академія імені С.С. Прокоф'єва»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор науково – навчального інституту

---------- Валерій Марченко

28 вересня 2023 року

Робоча програма з дисципліни

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузі знань 02 Культура і мистецтво
за спеціальністю 024 Хореографія
Освітня програма «ХОРЕОГРАФІЯ»
Форма навчання - денна

КИЇВ 2023

Робоча програма «**Teорія та методика викладання класичного танцю**» - для здобувачів вищої освіти.

Розробники: Попович Л.Ю. – доцент, викладач кафедри хореографії та вокального мистецтва,
Карандеєва О.І. – кандидата мистецтвознавства, викладач класичного танцю.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри хореографії та вокального мистецтва.
Протокол № 1 від 28. 09. 2023 року.

Завідувач кафедри хореографії
та вокального мистецтва

Людмила ПОПОВИЧ

Анотація до дисципліни.

Програма «*Теорія та методика викладання класичного танцю*» передбачає вивчення найбільш важливих тем, які допоможуть студентам оволодіти сучасною методикою проведення занять з хореографічного мистецтва. Досконале вивчення дисципліни сприяє розвитку у студентів знань, вмінь і навичок які допоможуть виконувати фахову діяльність в галузі культури і мистецтва, розв'язати завдання стосовно проблеми адаптації у середовищі пов'язаних з роботою у колективі як вчитель хореографічних дисциплін та керівник колективу. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Цілі: Освоєння методики складання та твору комбінацій і більше складних композицій із класичного танцю. Підготовка майбутніх фахівців до професійної діяльності в галузі хореографії та постановочної діяльності. Володіння основами техніки та методики виконання рухів класичного танцю, освоєння специфіки музичного супроводу екзерсису біля верстата, на середині зали, стрибків, набуття практичних навичок складання комбінацій та композицій із класичного танцю.

Завдання:

- розвиток у студентів умінь професійного мислення з твору та складання комбінацій та композицій, навичок по виконавчої майстерності;
- знання стилю та манери основ методики та техніки виконання класичного танцю;
- розвиток координації у студентів, розвиток танцювальної техніки, балетмейстерської логіки;
- розвиток хореографічного мислення на основі лексики класичний танець.

Вивчення даної навчальної дисципліни спрямоване на формування у таких компетенцій, що навчаються:

- Здатний здійснювати творчу діяльність у сфері хореографічного мистецтва.
- Здатний планувати освітній процес, розробляти методичні матеріали, аналізувати різні педагогічні методи у галузі хореографічного мистецтва.
- Здатний ефективно працювати з хореографічним твором різної форми та стилю, володіти понятійним апаратом хореографії, текстологією найкращих зразків хореографічного спадщини, методикою та технологією репетиційної роботи з хореографічним колективом.
- Здатний запам'ятовувати і стилістично правильно відтворити (показати) хореографічні тексти різних рівнів складності, бачити стильові та технічні помилки виконавців та коригувати їх у процесі репетиційної роботи.

2. Результати навчання.

Знати:

- різні лексичні системи, форми, стилі, види та жанри хореографічного мистецтва;
- зразки класичної спадщини, особливості побудови хореографічних композицій малої та великої форми,
- специфіку показу хореографічних текстів різних рівнів складності.
- завдання, програмний зміст та методи композиції класичного танцю;
- принципи розвитку різних форм композиції класичного танцю;
- правила виконання та викладання рухів та комбінацій;
- принципи композиції уроку класичного танцю, а також малих хореографічних форм;

Вміти:

- застосовувати на практиці різні виконавські, педагогічні, репетиційні, постановочні прийоми та принципи;
- застосовувати на практиці різні педагогічні методи галузі хореографічного мистецтва;
- вибудовувати окремі розділи уроку класичного танцю з огляду на професійні особливості;
- композиційно вибудовувати контрольні екзаменаційні уроки класичного танцю;
- складати хореографічні композиції для різних сценічних виступів;
- бачити стильові та технічні помилки виконавців та коригувати їх у процесі.

Володіти:

- прийомами та принципами аналізу різних педагогічних методів у галузі хореографічного мистецтва;
- знання композиції різних розділів уроку класичного танцю;

- знанням композиції хореографічних мініатюр для учнів різного віку та професійної підготовки;
- володіння поняттійним апаратом хореографії, текстологією кращих зразків хореографічної спадщини, методикою та технологією репетиційної роботи з хореографічним колективом;

3. Вимоги до попередньої підготовки студентів:

Для вивчення даної навчальної дисципліни (модуля) необхідні знання, вміння та компетенції, що формуються попередніми дисциплінами та/або практиками та/або попереднім рівнем підготовки:

- Навчальна практика з отримання первинних професійних умінь та навичок, у тому числі первинних умінь та навичок науково-дослідницької діяльності.
- Виробнича практика з отримання професійних умінь та досвіду професійної діяльності.
- Виробнича практика: творча.

4. Загальна трудомісткість дисципліни (15 кредитів), та види навчальної роботи.

Види навчальної роботи.	Трудомісткість (години)	Розподіл по семестрах (години)				
		1	2	3	4	5
Загальна трудомісткість дисципліни	450	90	90	90	90	90
Практичні заняття	150	30	30	30	30	30
Самостійна робота	300	60	60	60	60	60
Форма поточного контролю		залік	залік	залік	залік	екзамен

5. Зміст програми навчальної дисципліни.

5.1 Зміст дисципліни (модуля), структурований за темами (розділами) із зазначенням кожної теми.

№	Найменування модулів та тем:	№ Семестру	Об'єм у годинах (всього)	Практичні заняття	Самостійна робота.	Форми поточного контролю успішності.
		1,2,3 4,5	450	150	300	
1	<i>Розділ A.</i> Введення у композицію класичного танцю	1	90	30	60	
	1.1 Витоки класичної хореографії. Позиції та положення у класичному танці.			6	12	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.
	1.2 Термінологія класичного танцю. Основні рухи екзерсису біля верстата та на середині зали по класичного танцю.			12	24	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.

	1.3 Специфіка музичного оформлення екзерсису біля верстата та на середині зали.			12	24	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.
2	<i>Розділ B.</i> Основи композиції класичного танцю.	2,3	180	60	120	
	2.1 Основи методичних принципів складання комбінацій та композицій.			30	60	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.
	2.2 Сполучні та допоміжні рухи класичного танцю.			12	24	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.
	2.3 Положення та пози класичного танцю на середині зали.			18	36	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.
3	<i>Розділ B.</i> Специфіка композиції класичного танцю.	4,5	180	60	120	
	3.1 Засоби танцювальної виразності та виконавчої техніки.			10	20	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.
	3.2 Основні вправи екзерсису на середині зали по класичному танцю. Обертання, стрибки.			20	40	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.
	3.3 Специфіка розділу Allegro.			20	40	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.
	3.4 Основні вправи екзерсису на пальцях.			10	20	Контроль освоєння теорії, практики та самостійної роботи.

5.2 Зміст дисципліни (модуля), структурований за розділами.

Навчання з дисципліни «Теорія та методика викладання класичного танцю» відбувається у формі лекцій, практичних занять. Принципи побудови уроку класичного танцю:

- перша частина уроку – вправи біля верстата;
- друга частина уроку — танцювальні рухи і комбінації на середині зал;
- третя частина уроку – етюди.

1) Розділ А. Введення у композицію класичного танцю.

Різноманітність класичної танцювальної культури. Вивчення теми з рекомендованих джерел.

Позиції ніг та рук, основні положення ніг та рук у класичному танці.

Напрямок погляду. Аналіз позицій ніг та рук класичного танцю.

Переклади ніг з позиції на позицію в класичному танці.

Постановка корпуси, голови біля верстата. Методика навчання та викладання. Освоєння навчального матеріалу. Освоєння запису вправ.

Опис позицій ніг та рук, положень ніг та рук у класичному танці, оформлення конспекту.

Термінологія класичного танцю. Назви елементів екзерсису класичного танцю.

Освоєння принципів побудови комбінацій хореографічного твору, подбір музичного матеріалу.

Різноманітність класичної музики. Музична фраза.

Методичні засади музичного супроводу занять із класичного танцю. Методичний аналіз вправ біля верстата (музична характеристика).

2) Розділ Б. Основи композиції класичного танцю.

Методика складання комбінацій екзерсису біля верстата на заняттях з класичного танцю, хореографічна лексика.

Складання комбінацій, повторення навчального матеріалу. Аналіз техніки виконання складених комбінацій, опис комбінацій.

Освоєння методики виконання основних рухів екзерсису біля верстата з класичного танцю.

Точність ритмічного виконання елементів екзерсису біля верстата.

Методичні принципи складання комбінацій у класичному танці біля верстата та на середині зали.

Allegro. Складання розгорнутої комбінації: *Adagio*. Аналіз техніки виконання складеної комбінації, опис комбінації, методичний аналіз.

Методичні засади складання комбінацій та танцювальних етюдів на середині зали.

Структура розгорнутих комбінацій та танцювальних етюдів.

Система запису в таблиці, використання термінології під час запису уроків з класичного танцю. Різноманітність класичної хореографії.

3) Розділ В. Специфіка композиції класичного танцю.

Методичні засади виконання обертань. Види обертань. Комбінування обертань, складання обертальних комбінацій.

Методичні засади розділу *Allegro*.

Групи стрибків з двох ніг на дві, з двох на одну. Група стрибки на одній нозі. Групи малих, середніх, великих стрибків.

Методичні засади складання комбінацій в екзерсисі на пальцях.

Твір композиції простої форми на певний образ.

Особливості композиційного побудови. Лексичне зміст та логічне побудова композиції.

Розробка малюнка. Розробка пластичної виразності. Пошук нових можливих варіантів хореографічного тексту. Твір композиції складної форми на певний образ, характер, настрій.

Ідея, аналіз задуму, підбір музичного матеріалу. Розбір складних поєднань та елементів композиції. Методика виконання та емоційна виразність.

6. Методи та засоби організації та реалізації освітнього процесу:

а) методи та засоби, спрямовані на теоретичну підготовку:

- практичні заняття (групові),
- самостійна робота студентів;
- колоквіум;
- консультація.

Самостійна робота учнів. Самостійна робота є обов'язковою частиною дисципліни, що виражається в залікових одиницях і виконується учням відповідно до завдань викладача. Результат самостійної роботи контролюється викладачем. Самостійна робота може виконуватися студентами в аудиторіях, бібліотеці, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах. Самостійна робота студентів підкріплюється навчально-методичним та інформаційним забезпеченням, що включає підручники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, аудіо та відео матеріалами тощо.

б) методи та засоби, спрямовані на *практичну підготовку*:

- групові, у тому числі дрібногрупові заняття з виконавчих дисциплін;
- майстер-класи викладачів та запрошеніх фахівців;
- концерти;
- навчальна практика;
- окремі види робіт, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю: підготовка та участь у конкурсах, фестивалях, оглядах.

Практичне заняття – групове, що передбачає пріоритетне використання інтерактивних форм навчання.

7. Вимоги до практичних занять.

Дисципліна «Теорія та методика викладання класичного танцю», відноситься до практичних заняттям, робота в яких будеться за технологією тренінгу. Вона спрямована на формування широкого діапазону пластичних та хореографічних можливостей педагога-балетмейстера у сфері професійної діяльності. Курс навчання дисципліни будеться за принципом «від простого до складного» і послідовно формує навички та вміння. Студент в результаті освоєння цієї дисципліни, повинен не тільки вміти самостійно розробляти та ставити різні хореографічні комбінації, але він також має вміти самостійно їх відрепетиувати та довести до високого рівня виконання. Для занять дисципліною потрібен зручний, легкий практичний одяг та взуття танцювального зразка (конкретні рекомендації дає викладач (дисципліни)).

8. Форми поточного контролю.

Поточний контроль – систематична перевірка компетенцій, знань, умінь, навичок учнів, що проводиться викладачем на аудиторних заняттях відповідно до навчальної програми.

Поточний контроль включає в себе тематичний контроль – контроль знань з тем та розділів дисципліни з метою оцінювання етапів формування компетенцій, знань, умінь, навичок студентів, засвоєні ними після вивчення логічно завершеної частини навчального матеріалу. До поточного контролю належать перевірка знань, умінь та навичок студентів:

- якість роботи на практичних заняттях;
- перевірка самостійної роботи;
- результати творчого показу.

Формами поточного контролю за дисципліною є: творчий показ, усні опитування.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершальних етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію студента.

Семестровий контроль проводиться за однією із таких форм:

семестровий іспит, диференційований залік або залік з конкретною навчальною дисципліною в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

9. Питання що виносяться на екзамен.

- Хто перший систематизував вправи екзерсису класичного танцю?
- Методика вивчення та виконання rond de jambe par terre.
- Назвіть основні вимоги класичного танцю.
- Методика вивчення та виконання demi et grand plie.
- Перелічіть вправи екзерсису класичного танцю біля станка в логічній послідовності.
- Методика вивчення та виконання battement fondu.
- Структура уроку класичного танцю.
- Методика вивчення та виконання battement frappe.
- Назвіть видатних педагогів-теоретиків в галузі класичного танцю.
- Методика вивчення та виконання rond de jambe en l'air.
- Визначити роль екзерсису класичного танцю для виховання танцівника.

- Методика вивчення та виконання battement tendu simple.
- Яку роль відіграють в танці голова, обличчя?
- Методика вивчення та виконання battement releve lent.
- Головні завдання першого року навчання класичного танцю.
- Методика вивчення та виконання grand battement jeté.
- Методика вивчення та виконання petit battement sur le cou-de pied.
- Які стрибки входять в програму навчання класичного танцю.
- Визначте поняття та виконання epaulement croisee, epaulement offacie, ecartee.
- Методика вивчення та виконання arabesques.
- Дайте визначення en dehors, en dedans.
- Які ви знаєте пози класичного танцю?
- Методика вивчення та виконання battement tendu jeté.
- Охарактеризуйте правильну постановку корпусу за системою класичного танцю.
- Методика вивчення та виконання battement developpe.
- Методика вивчення та виконання pas echappe.
- Яку ви знаєте літературу з методики викладання класичного танцю?
- Методика вивчення маленьких поз epaulement croisee et offacie poite a terre (носком в підлогу).
- Дайте визначення терміну «Класичний танець».
- Методика вивчення та виконання sur le cou de pied.
- Скільки arabesques налічує класичний танець.
- Дайте визначення port de bras. Назвіть послідовність їх вивчення.
- Охарактеризуйте позиції рук і ніг за системою класичного танцю.
- Методика вивчення та виконання rond de jamb par terre.

Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою залікових кредитів.

Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою.

10. Шкала оцінювання рейтингових показників успішності. Критерій оцінювання результатів з курсу «Теорія та методика викладання класичного танцю».

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінка
A	90-100 балів	<p><i>Відмінно:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - показав всебічні, систематичні і глибокі знання навчально-програмного матеріалу; - показав вміння відмінно виконувати завдання, що передбачені практичним показом; - вміє застосовувати знання з методики викладання хореографії; - досконало володіє методичними і хореографічними поняттями; - проявив творчі здібності в розумінні, викладенні і використанні учебово програмного матеріалу.
B	80-89 балів	<p><i>Дуже добре:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок; - показав добре знання навчально-програмного матеріалу курсу; - добре володіє методичними і хореографічними поняттями.

C	75-79 балів	<i>Добре:</i> - в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок; - достатньо повно володіє хореографічними поняттями.
D	66-74 балів	<i>Задовільно:</i> - показав достатні знання навчально-програмного матеріалу дисципліни у задовільному обсязі; - в певному об'ємі знає авторів згаданих на лекціях хореографічних теорій; - володіє першочерговими поняттями методики хореографічного мистецтва.
E	60-65 балів	<i>Достатньо:</i> - показав мінімально можливий допустимий рівень знань навчально-програмного матеріалу; - допускає значні помилки у визначенні основних мистецтвознавчих підходів; - не орієнтується в значній більшості понять та категорій.
FX	30-59 балів	<i>Незадовільно:</i> - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання; - не володіє об'ємом знань обсязі, що не задовольняє мінімально-необхідному навчально-програмному матеріалу з курсу.
F	0-29	- неприпустимо помилляється в основних поняттях та категоріях курсу; - допустив грубі помилки при відповіді на питання заліку, що демонструють нерозуміння сутності обраної спеціальності.

11. Методичне забезпечення.

- Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
 - Нормативні документи.
 - Матеріали для демонстрування за допомогою технічних засобів навчання (світлини, відео).
 - Музичний матеріал (аудіо записи) для забезпечення навчального процесу, відповідно до виду, напрямку, стилю хореографічного мистецтва.
 - Плани практичних занять.
 - Завдання для самостійної роботи.
 - Словник термінів та персоналій з дисципліни.
 - Інші елементи.

12. Політика курсу.

В процесі навчання студент повинен:

- систематично відвідувати практичні та індивідуальні заняття;
- обов'язково мати відповідну тренувальну форму та взуття;
- відпрацьовувати поданий матеріал на заняттях і позаурочний час;
- добросовісно виконувати завдання самостійного опрацювання;
- постійно підвищувати свою виконавську майстерність;
- використовувати новітні методики навчання для покращення рівня хореографічної підготовки.

У разі відсутності студента на занятті передбачено відповідний порядок відпрацювання пропущених годин. Студент, який допустив пропуск заняття, зобов'язаний після виходу на навчання подати на кафедру дані щодо причин пропуску. Відпрацювання пропущених занять

виконується у повному обсязі за індивідуальним графіком, погодженим із завідувачем кафедри та викладачем.

Рекомендована література:

- Акімова С. Тренаж і партнерний тренаж : метод. реком. для студ. вищих навч. закл. (напрям підготовки «хореографія». – Львів : ЛДУФК, 2015. – 22 с.
- Голдрич О. Методика викладання хореографії. – Львів : Сполом, 2006. – 84 с.
- Голдрич О. Хореографія: Посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. – Львів: Край, 2003. – 160 с.
- Голдрич О. Хореографія: Посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. – вид. друге, доповнене. – Львів: СПОЛОМ, 2006. – 172 с.
- Есаулов И. Устойчивость и координация в хореографии. – 2016. 160 с.
- Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. – 2-е вид. – Київ.
- Пікард А. Балет. Наративи балетного тіла. Біль, задоволення, досконалість у втіленні ідеалу/А. - Пікард. - Харків: Гуманітарний Центр, 2018.-212 с.